

***PRZEDMIOTOWY
SYSTEM
OCENIANIA
Z CHEMII***

PSO

Monika Kaczmarek

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z CHEMII

I. Wstęp

1. Podstawa prawna do opracowania Przedmiotowego Systemu Oceniania z chemii:

- ✓ Rozporządzenie MEN
- ✓ Statut Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 im. Kornela Makuszyńskiego/
Wewnątrzszkolny System Oceniania
- ✓ Podstawa programowa z chemii dla gimnazjum

2. Informacje o realizowanym programie:

<i>Tytuł programu:</i>	Program nauczania chemii w szkole podstawowej. Chemia Nowej Ery
<i>Autor:</i>	Teresa Kulawik, Maria Litwin
<i>Wydawnictwo:</i>	Nowa Era

Program realizowany jest w ciągu 4 godzin lekcyjnych w dwuletnim cyklu nauczania w przedziale:

- klasa VII – 2godziny
- klasa VIII – 2 godziny

II. Cele oceniania:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie;
- udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien dalej się uczyć;
- udzielanie uczniowi wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
- monitorowanie bieżącej pracy ucznia;

- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia;
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno--wychowawczej.

III. Narzędzia i warunki pomiaru osiągnięć:

1. Ocena jest informacją, w jakim stopniu uczeń spełnił wymagania programowe postawione przez nauczyciela, nie jest karą ani nagrodą.
2. W ocenianiu obowiązują zasady:
 - ✓ **Zasada częstotliwości i rytmiczności** – uczeń oceniany jest na bieżąco i rytmicznie. Ocena końcowa nie jest średnią ocen częściowych;
 - ✓ **Zasada jawności kryteriów** – uczeń i jego rodzice (prawni opiekunowie) znają kryteria oceniania, zakres materiału z każdego przedmiotu oraz formy pracy podlegające ocenie;
 - ✓ **Zasada różnorodności** – ocenie podlegają różne formy pracy;
 - ✓ **Zasada różnicowania wymagań** – zadania stawiane uczniom powinny mieć zróżnicowany poziom trudności i dawać możliwość uzyskania wszystkich ocen
 - ✓ **Zasada otwartości** – wewnątrzszkolne oceniania podlega weryfikacji i modyfikacji w oparciu o okresową ewaluację;
 - ✓ **Zasada oceny ważonej** – ocena klasyfikacyjna śródroczna lub roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych. Ocena końcowa jest ilorazem sumy poszczególnych ocen i ich przeliczników i ilości ocen.
3. Tryb oceniania i skala ocen:
Formami pracy ucznia podlegającymi ocenie są:

A. Prace pisemne:

- a) kartkówki – 10-15 minutowe, dotyczące materiału z trzech ostatnich tematów, nie musi być zapowiadana. Kartkówki nie podlegają poprawie.
- b) testy sprawdzające z działu - obejmujące większą partię materiału określoną przez nauczyciela z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Termin winien być odnotowany w dzienniku lekcyjnym.
 - Testy sprawdzające są obowiązkowe. Jeżeli uczeń, z przyczyn losowych, nie może napisać sprawdzianu w wyznaczonym terminie z klasą, to powinien go

napisać w terminie nie przekraczającym dwóch tygodni od oddania sprawdzianu klasie lub w przypadku nieobecności z powodu choroby, w terminie dwóch tygodni od powrotu do szkoły.

- W sytuacjach uzasadnionych nauczyciel może zwolnić ucznia z zaliczania zaległego sprawdzianu.
- Uczeń może poprawić ocenę z pracy pisemnej w terminie do dwóch tygodni od jej otrzymania lub w terminie ustalonym przez nauczyciela. Stopień uzyskany podczas poprawy prac pisemnych wpisuje się do dziennika lekcyjnego obok pierwszego stopnia np. 2/4. Jeśli uczeń otrzymuje drugą ocenę „1”, to wpisuje się ją obok pierwszej np.: 1/1, ale przy klasyfikacji traktuje się ją jako jedną ocenę niedostateczną. Podstawą obliczenia średniej ważonej są wszystkie otrzymane oceny (w przypadku prac poprawianych – obie oceny). Przyjmuje się, że w przypadku poprawiania oceny, ocena z poprawy ma taką samą wagę jak ocena poprawiana.
- Sprawdzone i ocenione prace kontrolne i inne formy pisemnego sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów przedstawiane są do wglądu uczniom na zajęciach dydaktycznych. Ocena wpisana jest do dziennika.

ZASADY PRZELICZANIA ZDOBYTYCH PUNKTÓW Z PRAC PISEMNYCH NA OCENĘ SZKOLNĄ:

100% i zadanie dodatkowe	ocena celujący
100% - 91%	bardzo dobry
90%- 754%	dobry
74%-51%	dostateczny
50% - 30%	dopuszczający
29% - 0%	niedostateczny

Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów mających obniżone kryteria oceniania nauczyciel stosuje następujące zasady przeliczania punktów na ocenę:

100% - 90%	☐ stopień celujący
89%- 71%	☐ stopień bardzo dobry
70% - 55%	☐ stopień dobry

54% - 40%
39% - 20%
19% - 0%

- stopień dostateczny
- stopień dopuszczający
- stopień niedostateczny

B) Odpowiedzi ustne:

- W semestrze uczeń może otrzymać ocenę/-y z odpowiedzi ustnych. Obejmują one materiał z trzech ostatnich lekcji; bez zapowiedzi. Oceniana jest zawartość rzeczowa, umiejętność formułowania myśli, stosowanie terminologii chemicznej, umiejętność ilustrowania wypowiedzi przez wykorzystanie pomocy lub wykonanie rysunku, wykresu.
- Oceny z ustnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności nauczyciel uzasadnia ustnie w obecności klasy, wskazując dobrze opanowaną wiedzę lub sprawdzaną umiejętność, braki w nich oraz przekazuje zalecenia do poprawy.
- Każda ocena z ustnych form sprawdzania umiejętności lub wiadomości ucznia podlega wpisaniu do dziennika lekcyjnego i zeszytu ucznia bezpośrednio po jej ustaleniu i ustnym poinformowaniu ucznia o jej skali.

C). Prace domowe:

- Uczeń zobowiązany jest do systematycznego wykonywania prac domowych znajdujących się w zeszycie ćwiczeń lub wskazanych przez nauczyciela.
- W trakcie semestru uczeń może dwa razy zgłosić brak pracy domowej.
- Każdy uczeń ma prawo do dodatkowych ocen, które może uzyskać wykonując pracę nadobowiązkową, przydzieloną przez nauczyciela.

D) Zeszyt ćwiczeń:

- Zeszyt powinien być oceniany min. raz w semestrze. Nauczyciel sprawdza w zeszycie wybraną (oznaczoną symbolem umownym) lekcję lub kilka lekcji.
- Brakujące lekcje lub prace domowe uczeń powinien uzupełnić.

E) Aktywność:

- Praca na lekcjach (indywidualna lub grupowa) może być dodatkowo oceniona.
- Brak pracy na lekcji może zostać również oceniony (oceną negatywną).

F) Inne:

- Zaangażowanie ucznia w pracach na rzecz pracowni i środowiska (np. wykonanie pomocy dydaktycznej, prowadzenie zajęć) może być dodatkowo nagrodzone.
- Twórcze rozwiązywanie problemów może być nagrodzone dodatkową oceną,
- Udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, udział w projektach może być ocenione dodatkową oceną.

Zasady stosowania średniej ważonej:

Każda ocena cząstkowa, którą otrzymuje uczeń ma ustaloną wagę i kolor zapisu w dzienniku lekcyjnym (elektronicznym):

Forma aktywności	Waga oceny	Kolor zapisu w dzienniku
1. Praca na lekcji, praca w grupach	1	niebieski
2. Aktywność na lekcji (lub jej brak)	1	niebieski
3. Zeszyt ćwiczeń	1	niebieski
4. Osiągnięcia w konkursach (etap szkolny)	2	czarny
5. Zadania domowe	2	czarny
6. Kartkówki z jednej lekcji	2	czarny
7. Wykonanie pomocy dydaktycznych, pracy na rzecz szkoły w ramach przedmiotu, wykonanie pracy dodatkowej	2	czarny
8. Prezentacja referatu/ prowadzenie zajęć	2	czarny
9. Kartkówka z 2-3 ostatnich lekcji	3	zielony
10. Osiągnięcia w konkursach (etap rejonowy)	3	zielony
11. Rozwiązanie zadania problemowego	3	zielony
12. Realizacja i prezentacja projektu	3	zielony
13. Odpowiedź ustna	3	zielony
14. Test sprawdzający z całego działu	4	czerwony
15. Osiągnięcia w konkursach (etap wojewódzki)	4	czerwony
W przypadku oceniania innej formy aktywności lub potrzeby wyróżnienia któregoś z działań nauczyciel ustala z klasą oceny oraz ich wagę.		

Przy zapisie ocen cząstkowych dopuszcza się stosowanie znaków „+” i „-” przyporządkowując im odpowiednie wartości według skali:

Ocena:	6	6-	5+	5	5-	4+	4	4-	3+	3	3-	2+	2	2-	1+	1
Wartość	6	5.7	5.5	5	4.7	4.5	4	3.75	3.5	3	2.75	2.5	2	1.75	1.5	1
:		5			5											

Algorytm obliczania oceny śródrocznej/ rocznej

Obliczanie oceny śródrocznej/ rocznej odbywa się według następującego algorytmu:

$$\frac{4a + 3b + 2c + 1d}{4 * n_4 + 3 * n_3 + 2 * n_2 + 1 * n_1}$$

gdzie:

a – suma ocen wagi 4

n_4 – ilość ocen wagi 4

b – suma ocen wagi 3

n_3 – ilość ocen wagi 3

c – suma ocen wagi 2

n_2 – ilość ocen wagi 2

d – suma ocen wagi 1

n_1 – ilość ocen wagi 1

Zasady oceniania śródrocznego i rocznego według średniej ważonej:

- ✓ Na ocenę śródroczną i roczną uczeń pracuje systematycznie; nie ma możliwości zmiany oceny w wyniku jednorazowego przygotowania się z określonej partii materiału.
- ✓ Testy wagi 4 są obowiązkowe.
- ✓ Uczeń, który otrzyma z zapowiedzianej pracy pisemnej wagi 4 ocenę dostateczną lub niższą może ją poprawić jeden raz w ciągu 2 tygodni od otrzymania tej oceny. Jeśli nie był obecny na pracy pisemnej, musi ją napisać w terminie 2 tygodni od przyścia do szkoły.
- ✓ Stopień uzyskany podczas poprawy prac pisemnych wpisuje się do dziennika lekcyjnego obok pierwszego stopnia np. 2/4. Jeśli uczeń otrzymuje drugą ocenę „1”, to wpisuje się ją obok pierwszej np.: 1/1, ale przy klasyfikacji traktuje się ją jako jedną ocenę niedostateczną,

- ✓ Podstawą obliczenia średniej ważonej są wszystkie otrzymane oceny (w przypadku prac poprawianych – obie oceny).
- ✓ Przyjmuje się, że w przypadku poprawiania oceny, ocena z poprawy ma taką samą wagę jak ocena poprawiana.
- ✓ Oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne są pełne.
- ✓ Każdy uczeń powinien w semestrze powinien otrzymać co najmniej 4 oceny cząstkowe.
- ✓ Oceny cząstkowe muszą być zróżnicowane pod względem wagi.
- ✓ Ocena śródroczna i roczna jest wystawiana na podstawie ocen cząstkowych.

Zależność oceny śródrocznej od średniej ważonej:

nazwa oceny	ocena	średnia ważona		
celujący	6	5,51	do	6,00
bardzo dobry	5	4,51	do	5,50
dobry	4	3,51	do	4,50
dostateczny	3	2,51	do	3,50
dopuszczający	2	1,51	do	2,50
niedostateczny	1	1,00	do	1,50

Wystawianie oceny rocznej:

Ocena roczna wystawiana jest na podstawie średniej arytmetycznej średnich ważonych z obu semestrów zgodnie z tabelą,

nazwa oceny	ocena	średnia ważona		
celujący	6	5,51	do	6,00
bardzo dobry	5	4,51	do	5,50
dobry	4	3,51	do	4,50
dostateczny	3	2,51	do	3,50
dopuszczający	2	1,51	do	2,50
niedostateczny	1	1,00	do	1,50

Uwaga:

Wobec uczniów, którzy posiadają opinię lub orzeczenie z PPP stosuje się indywidualne kryteria oceny zgodne z zaleceniami poradni.

4. Uczeń ma prawo zgłosić przed lekcją nieprzygotowane do lekcji raz w ciągu semestru. Swoje nieprzygotowanie zgłasza na początku lekcji.
5. Nie ocenia się ucznia negatywnie w dniu powrotu do szkoły po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności lub znajdującego się w trudnej sytuacji losowej. Ocenę pozytywną nauczyciel wpisuje do dziennika lekcyjnego na życzenie ucznia.
6. Uczeń nieobecny na lekcji **ma obowiązek** uzupełnić tematy w zeszytach ćwiczeń i opanować wiadomości z podręcznika.
7. Uczeń może być niesklasyfikowany z chemii, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania.

8. Uzasadnienie ocen

1. Na prośbę ucznia lub jego rodzica (prawnego opiekuna) nauczyciel ustnie uzasadnia każdą bieżącą ocenę szkolną.
2. Uzasadniając oceny z ustnych i pisemnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności nauczyciel wskazuje dobrze opanowaną wiedzę lub sprawdzane umiejętności, sposoby nadrobienia braków oraz zalecenia do poprawy oceny.
3. W przypadku wątpliwości, na pisemny wniosek rodziców (prawnych opiekunów) złożony do wychowawcy klasy, nauczyciel danego przedmiotu dokonuje pisemnego uzasadnienia oceny ze sprawdzianu lub pracy klasowej. Zarówno wniosek, jak i kopia uzasadnienia przechowywana jest w dokumentacji wychowawcy klasowego.
4. Uzasadnienie, o którym mowa w ust. 3 nauczyciel przekazuje bezpośrednio zainteresowanej osobie w czasie konsultacji w wyznaczonych godzinach i dniach tygodnia lub podczas indywidualnego spotkania z rodzicem.

IV. Ogólne wymagania edukacyjne;

1. W klasyfikacji rocznej **stopień celujący** otrzymuje uczeń, który:
 - 1) samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
 - 2) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych w ramach programu danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe,
 - 3) rozwiązuje zadania wykraczające poza program nauczania,
 - 4) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, zawodach sportowych i innych, kwalifikując się do finałów (w szkole i poza nią).
 - 5) uzyskał tytuł laureata konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim, uzyskał tytuł finalisty lub laureata ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej;
 - 6) osiągnął średnią ważoną co najmniej 5,51.
2. W klasyfikacji rocznej **stopień bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który:
 - 1) opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania przedmiotu w danej klasie,
 - 2) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania,

3) potrafi zastosować posiadaną wiedzę i umiejętności do rozwiązania zadań problemów w nowych sytuacjach;

4) uzyskał średnią ważoną z ocen od 4,51 do 5,50.

3. W klasyfikacji rocznej stopień **dobry** otrzymuje uczeń, który opanował poziom wymagań rozszerzających, czyli:

1) poprawnie stosuje wiedzę i umiejętności,

2) rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne

3) uzyskał średnią ważoną z ocen od 3,51 do 4,50.

4. W klasyfikacji rocznej stopień **dostateczny** otrzymuje uczeń, który opanował poziom wymagań podstawowych, czyli opanował wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym poziomie. Uzyskał średnią ważoną z ocen od 2,51 do 3,50.

5. W klasyfikacji rocznej stopień **dopuszczający** otrzymuje uczeń, który:

stopień **dopuszczający** otrzymuje uczeń, który opanował poziom wymagań koniecznych, czyli:

1) opanował wiadomości i umiejętności umożliwiające świadome korzystanie z lekcji,

2) rozwiązuje z pomocą nauczyciela podstawowe zadania teoretyczne i praktyczne;

3) uzyskał średnią ważoną z ocen od 1,51 do 2,50

5) W klasyfikacji rocznej stopień **niedostateczny** otrzymuje uczeń, który:

1) nie opanował wiadomości i umiejętności ujętych w podstawie programowej, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu (nie dotyczy klas programowo najwyższych) oraz nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności.;

2) uzyskał średnią ważoną z ocen poniżej 1,50.

V. Szczegółowe wymagania edukacyjne.

Załącznik nr 1.

VI. Sposoby komunikowania się i zbieranie informacji zwrotnej o postępach uczniów.

1. Na początku roku szkolnego nauczyciel informuje uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o:

- wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z chemii,
- sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
- warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych;
- warunkach, sposobach oraz kryteriach oceny projektu edukacyjnego.

2. Nauczyciel przechowuje wszystkie prace wykonane przez uczniów, które mogą być udostępnione rodzicom (opiekunom) na ich prośbę:

- na najbliższym po sprawdzenie dyżurze nauczycieli;
- na wywiadówkach;
- w czasie konsultacji w wyznaczonych godzinach i dniach tygodnia;
- podczas indywidualnych spotkań z nauczycielem.

3. Informacje o postępach uczniów przekazywane są uczniom na bieżąco, rodzicom/prawnym opiekunom – na zebraniach klasowych odbywających się według harmonogramu opracowanego przez Dyrektora Szkoły, w godzinach konsultacji nauczyciela chemii lub spotkaniach indywidualnych.

4. Nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców/ prawnych opiekunów o przewidywanej dla niego ocenie śródrocznej (rocznej) ocenie klasyfikacyjnej odpowiednio wcześniej zgodnie ze Statutem Szkoły i odnotowuje ten fakt w dzienniku.

VII. Ewaluacja.

Ewaluacja systemu oceniania przewidywana jest po upływie każdego cyklu edukacyjnego.

Formą ewaluacji mogą być również ankiety skierowane do uczniów.

VIII. Procedury odwoławcze (zasady poprawiania ocen z chemii)

Może się zdarzyć, iż w trakcie semestru uczeń uzyska ocenę, która go nie satysfakcjonuje. Istnieje możliwość poprawy takiej oceny.

- ✓ Poprawianie testów sprawdzających jest dobrowolne. Poprawa musi się odbyć w nie przekraczającym terminie dwóch tygodni od momentu oddania sprawdzianu klasie. Uczeń może ją pisać tylko raz. Poprawiany sprawdzian jest oceniany zgodnie z PSO z chemii.

- ✓ Oceny z kartkówek, odpowiedzi ustnych, aktywności – nie podlegają poprawie.
- ✓ Uczeń ma prawo poprawić ocenę z zeszytu ćwiczeń uzupełniając go i oddając w terminie ustalonym z nauczycielem.
- ✓ Jeśli uczeń z przyczyn losowych, nie może napisać sprawdzianu z całą klasą, to powinien go napisać w terminie ustalonym z nauczycielem, zgodnie z zasadami z PSO z chemii.

Uczeń może próbować poprawić proponowaną ocenę w klasyfikacji śródrocznej lub rocznej, jeśli się z nią nie zgadza.

- ✓ Ocenę śródroczną lub roczną uczeń poprawia na zasadach określonych w Statucie Szkoły.